

Handläggare
Katja Hatschek
Telefon: 08-50833607**Till**
Utbildningsnämnden
2026-04-23

Förebyggande arbete mot brott i sociala medier bland unga

Svar på skrivelse från Jan Jönsson (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson (L) med frågor om förebyggande arbete mot brott i sociala medier.

Förvaltningen instämmer i att skolan har en viktig roll i att både förmedla kunskap om lagstiftning och ansvar och i att skapa en trygg miljö där elever vågar berätta om utsatthet på nätet. Det trygghetsfrämjande arbetet och arbetet mot kränkande behandling är också högt prioriterat inom förvaltningen. Skolorna arbetar på flera sätt för att stärka elevernas kunskap om lagstiftning, ansvar och konsekvenser kopplade till utsatthet på nätet. Skolorna arbetar även kontinuerligt för att skapa och bibehålla goda relationer mellan eleverna och skolpersonalen. Flera skolor har bjudit in till möten för vårdnadshavare för att ge dem information och stöd om utsatthet på nätet. Utbildningsförvaltningen värdesätter det förebyggande arbete som pågår men ser samtidigt att det går att göra mer.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsförvaltningen har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson (L) med frågor om förebyggande arbete mot brott i sociala medier.

Skrivelsen innehåller följande frågor till utbildningsförvaltningen:

- Vilka konkreta insatser genomförs i stadens grundskolor för att stärka elevernas kunskap om lagstiftning, ansvar och

- konsekvenser kopplade till hot, kränkningar och spridning av nakenbilder i sociala medier?
- Hur arbetar skolorna för att öka ungas benägenhet att berätta och anmäla när de utsätts, och hur säkerställs att elever känner förtroende för skolpersonal och elevhälsa i dessa situationer?
  - På vilket sätt informeras och stöttas vårdnadshavare i hur de bör agera om deras barn utsätts eller själva utsätter andra, i syfte att främja dialog snarare än skuldbeläggande?
  - Bedömer utbildningsförvaltningen att nuvarande arbete är tillräckligt, eller finns behov av ytterligare stadsövergripande satsningar för att stärka det förebyggande arbetet?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 13 april 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen instämmer i att skolan har en viktig roll i att både förmedla kunskap om lagstiftning och ansvar och i att skapa en trygg miljö där elever vågar berätta om utsatthet på nätet. Det trygghetsfrämjande arbetet och arbetet mot kränkande behandling är också högt prioriterat inom förvaltningen.

Arbete för att stärka elevernas kunskap om lagstiftning, ansvar och konsekvenser

Skolorna arbetar på flera sätt för att stärka elevernas kunskap om lagstiftning, ansvar och konsekvenser kopplade till utsatthet på nätet. Eleverna får undervisning om sina rättigheter löpande under skolgången, dels genom den ordinarie undervisningen, dels vid specifika fördjupningstillfällen om till exempel barnkonventionen eller FN-dagen.

För skolornas värdegrundsarbete finns flera olika material med fokus på säkerhet på nätet, exempelvis Polismuseets material *Delbart*, bokserien *Nollan och nätet*, den brottsförebyggande utbildningen om sexualbrott på nätet *Safe selfie academy*, boken *Värsta bästa nätet* samt Rädda barnens lektionsmaterial *Stopp! Min kropp!* respektive *Säker på nätet*. Skolorna kan också vända sig till stödorganisationen ECPAT Sverige.

Därutöver har skolorna ett pågående och systematiskt arbete med kränkingsärenden. De har även god kontakt med Polisen som ibland kommer ut till skolorna för att ge stöd och informera eleverna.

Arbete för att eleverna ska våga berätta om de blir utsatta. Skolorna arbetar kontinuerligt för att skapa och bibehålla goda relationer mellan eleverna och skolpersonalen, exempelvis med mentorer och med elevhälsan. För att göra elevhälsan mer tillgänglig för eleverna är det vanligt att skolkuratorer och skolsköterskor erbjuder drop in-tider. Eleverna kan också boka tider.

De skolor som arbetar med våldspreventiva metoder som *Mentorer i våldsprevention* (MVP) och *Tåget* har även gjort *Trygg bas-kartläggningar* med eleverna. Det innebär att skolan undersöker om varje elev har minst en trygg vuxen att vända sig till. Om en elev saknar en trygg vuxen inleder skolan ett arbete för att utveckla relationerna till eleven.

För att få en mer samlad bild av elevers trygghet och utsatthet genomför skolorna, via skolsköterskorna, en hälsoenkät för elever i årskurs 4 och i årskurs 8. Den innehåller bland annat frågor om eleven har någon vuxen att prata med och någon kompis att prata med. I enkäten för årskurs 8 finns också frågan om eleven under de senaste tolv månaderna har upplevt att någon har skickat oönskade meddelanden eller bilder/filmer med sexuellt innehåll. Skolsköterskorna håller även uppföljande hälsosamtal med alla elever utifrån svaren i hälsoenkäten.

Information och stöd till vårdnadshavare

Flera skolor har bjudit in till möten för vårdnadshavare med information som skolan själv har tagit fram, med föreläsare eller i samarbete med fältassistenter för att ge kunskap och stöd om utsatthet på nätet.

Fortsatt arbete

Utbildningsförvaltningen värdesätter det arbete som pågår men ser samtidigt att det går att göra mer för att förebygga elevers utsatthet på nätet. Det är exempelvis viktigt att påbörja det förebyggande arbetet i lägre årskurser än högstadiet. Förvaltningen planerar också för fler aktiviteter i samarbete med myndigheter och andra organisationer.

Förvaltningen ser även att det finns behov av mer material och stöd som riktar sig till elever i den anpassade skolan.

**Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt
jämslällldhet**

Då ärendet är svar på en skrivelse gör utbildningsförvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämslällldhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse angående förebyggande arbete mot brott i sociala medier bland unga från Jan Jönsson (L)